

Sắp có trần giá sữa¹

24-09-2009 00:13:16 GMT +7

QUỲNH NHƯ

(PL)- Vụ Chính sách thuế đang đề xuất Bộ Tài chính ban hành thông tư quy định giá bán tối đa đối với sữa. Đây sẽ là “thuốc giải” cho căn bệnh giá sữa cao chót vót thời gian qua.

Vụ Chính sách thuế (Bộ Tài chính) vừa đưa ra đề xuất “thuốc giải” cho căn bệnh giá sữa cao. Cụ thể, vụ này đề xuất Bộ Tài chính ban hành thông tư quy định giá bán tối đa đối với sữa. Vụ cũng đã soạn sẵn bản dự thảo thông tư hướng dẫn.

Giá tối đa nhưng chưa tính bao bì

Theo dự thảo, Bộ Tài chính sẽ quy định giá bán tối đa đối với từng loại sữa bột, liệt kê thành một biểu giá, trong đó ghi rõ sữa Vinamilk: ... đồng/kg, sữa Dutch Lady: ... đồng/kg, sữa Abbott: ... đồng/kg...

Mức giá này là giá bán lẻ của các doanh nghiệp kinh doanh sữa, chưa bao gồm chi phí bao bì (đóng gói, đóng hộp).

Trong tờ trình, Vụ Chính sách thuế cũng lưu ý Bộ Tài chính cần cân nhắc nếu quy định mức giá tối đa chưa bao gồm chi phí bao bì thì các doanh nghiệp có thể lách bằng cách chuyển đổi một số chi phí khác thành chi phí bao bì. Khi đó, doanh nghiệp có thể công bố giá bán sản phẩm sữa chưa bao gồm chi phí bao bì theo đúng quy định nhưng khi bán thì bán với giá sản phẩm đã có chi phí bao bì ở mức cao.

Trong dự thảo cũng đưa ra biện pháp xử lý vi phạm. Theo đó, doanh nghiệp vi phạm sẽ bị phạt tiền từ 10 đến 20 triệu đồng, đồng thời bị tịch thu toàn bộ số tiền chênh lệch giá.

Nên xác định giá trần nguyên liệu thô

Để xây dựng bảng giá trần cho các loại sữa, Vụ Chính sách thuế đưa ra hướng thực hiện là giao cho Cục Quản lý giá chủ trì thống kê, tổng hợp giá bán lẻ các loại sữa hiện hành tại các địa phương. Đồng thời, Cục Quản lý giá cũng phải phối hợp với các đơn vị liên quan xác định chi phí, lợi nhuận hợp lý cho hoạt động kinh doanh sữa... để đưa ra phương án giá tối đa đối với từng loại sữa cụ thể.

Về phía doanh nghiệp thì một số doanh nghiệp kinh doanh sữa cho biết khó xác định giá trần cho sữa. Một doanh nghiệp sữa cho rằng nguồn nguyên liệu bột sữa của doanh nghiệp nhập khẩu từ Úc, New Zealand, Trung Quốc... sẽ có giá khác nhau. Ngoài ra, những chất bổ sung như canxi,

¹ Nguồn: Pháp luật TP. Hồ Chí Minh, http://www.phapluattp.vn/news/kinh-te/view.aspx?news_id=271190

DHA... cũng nhập từ nhiều nguồn và cũng có giá khác nhau. Hơn nữa, nguồn nguyên liệu cũng có lúc biến động, làm cách nào để cơ quan quản lý điều chỉnh giá trần kịp thời?

Do đó, doanh nghiệp này cho rằng nên chăng nhà nước quản lý bằng cách không chế giá tối đa của nguyên liệu (chưa kể chi phí đóng hộp bao, đóng lon, chi phí nhân công, chi phí bán hàng, chi phí quảng cáo...). Nhà nước công bố và cũng buộc doanh nghiệp công bố cho người tiêu dùng biết giá tối đa này.

Giá bán: Để thị trường điều chỉnh

Doanh nghiệp sữa này cũng cho rằng việc doanh nghiệp muốn bán giá bao nhiêu là tùy doanh nghiệp, không nên đặt giá bán trần có vẻ “cứng nhắc”. Nếu doanh nghiệp trả tiền nhân công quá cao, làm bao bì cầu kỳ, tốn kém, quảng cáo nhiều, chi hoa hồng nhiều, khuyến mãi nhiều thì có thể đẩy giá bán lên cao. Tuy nhiên, dựa trên thông tin giá tối đa của nguyên liệu thì người tiêu dùng có thể biết được giá trị thực chất của lon sữa mà mình muốn mua. Khi đó, có thể người tiêu dùng sẽ không chọn mua sản phẩm có giá bán quá cao so với giá trị thực chất. Từ đó, thị trường sẽ tự điều chỉnh giá bán.

Ông Trương Văn Toàn, luật sư của Công ty FrieslandCampina Vietnam, cho biết quan điểm cá nhân của ông là cơ quan quản lý nhà nước cần tham khảo ý kiến các doanh nghiệp kinh doanh sữa bột trước khi ban hành thông tư để quy định có tính khả thi. Về góc độ doanh nghiệp mà nói thì khi đưa ra chính sách nào về giá cả, bản thân doanh nghiệp đã phải cân nhắc rất kỹ. Hơn nữa, người tiêu dùng hiện nay rất thông minh, họ biết lựa chọn sản phẩm nào phù hợp với nhu cầu và túi tiền của họ. Do đó, để thị trường tự điều chỉnh có lẽ là chính xác nhất.

Đầu tháng 10 có kết quả thanh tra giá sữa

Ông Nguyễn Anh Tuấn, Cục phó Cục Quản lý giá (Bộ Tài chính), cho rằng để bình ổn giá sữa, một trong những giải pháp cấp thiết là quy định về mạng lưới kinh doanh sữa nhằm khắc phục tình trạng độc quyền nhập khẩu và phân phối. Hiện đoàn thanh tra liên ngành đang thanh tra việc chấp hành pháp luật về giá, thuế tại các doanh nghiệp kinh doanh sữa nhập khẩu có thị phần lớn trong nước để nghiên cứu yếu tố hình thành giá. Dự kiến đầu tháng 10 sẽ có kết quả thanh tra.

LÊ THANH

Giá sữa và mô hình kinh tế

Có hai sự kiện được dư luận chú ý vào ngày hôm qua là việc Vụ Chính sách thuế (Bộ Tài chính) đề xuất quản lý giá sữa bằng giá trần và hội thảo quốc gia “Mô hình kinh tế tổng quát trong thời kỳ quá độ lên CNXH” (do Hội đồng lý luận trung ương phối hợp Đại học KTQD tổ chức). Tưởng chỉ là hai sự kiện đơn lẻ, song thực chất hai vấn đề lại có quan hệ nhân-quả với nhau.

Ở hội thảo quốc gia quy tụ tới 500 chuyên gia kinh tế hàng đầu Việt Nam nói trên, sau khi xác nhận thành tựu của 20 năm đổi mới theo đuổi mô hình “kinh tế thị trường định hướng XHCN”, Hiệu trưởng Trường đại học KTQD, GS-TS Nguyễn Văn Nam nói rằng yếu tố “kinh tế thị trường” đang lấn át yếu tố “định hướng XHCN” mà biểu hiện là quản lý đuôi tầm thực tiễn, là chênh lệch giàu-nghèo, là phát triển thiếu bền vững... GS-TSKH Lê Du Phong giải thích mục tiêu kinh tế mà mọi quốc gia đều theo đuổi là “sự hưng thịnh của quốc gia, dân tộc, sự giàu có của người dân và sự bình đẳng giữa con người”. Nôm na, mô hình kinh tế nào cũng phải đảm bảo mục tiêu “dân giàu, nước mạnh, xã hội công bằng, dân chủ, văn minh” như chúng ta thường nói mà phương thức tiến hành cần thông qua sự giao thoa của các thành tố: thị trường-nhà nước pháp quyền-xã hội dân sự-hội nhập quốc tế sâu rộng.

Những tâm huyết và kinh nghiệm nói trên của các nhà kinh tế rồi sẽ được xem xét, tiếp thu, song những tồn tại của mô hình kinh tế hiện tại đã phơi bày ở ngay trong một việc nhỏ và cụ thể như phương thức quản lý giá sữa khiến bộ máy loay hoay tìm thuốc “đặc trị”. Cụ thể, sau ngót nửa năm Thủ tướng giao việc, đại diện Bộ Tài chính mới chính thức đề nghị áp đặt giá trần cho sữa nhằm chấn chỉnh tình trạng quyền lợi chính đáng của người dân đang bị xâm phạm. Đáng chú ý, đề xuất được đưa ra sau thời gian dài nghiên cứu các văn bản pháp luật về thương mại, về cạnh tranh, về giá, bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng, chống bán phá giá hàng hóa nhập khẩu vào Việt Nam...

Như vậy, dù đã viện dẫn đến 5-6 văn bản pháp luật, các bộ ngành vẫn lúng túng trong việc xử lý giá của một loại mặt hàng trong khi thị trường có cả vạ mặt hàng chi phối đời sống của dân. Cục chẳng đã, đại diện Bộ Tài chính phải dùng đến biện pháp ấn định giá - vốn chỉ dùng trong trường hợp khẩn thiết. Và cục chẳng đã, các chuyên gia đến từ các tổ chức dân sự như LS Trần Hữu Huỳnh (Phòng Thương mại và Công nghiệp Việt Nam), TS Hồ Tất Thắng (Hội Bảo vệ người tiêu dùng) mới đồng tình biện pháp này để giải quyết sự lộn xộn trước mắt, bởi dù có muốn các tổ chức đó cũng không thể có được giải pháp khả thi tác động đến doanh nghiệp nhập khẩu, kinh doanh sữa tại Việt Nam.

Giá sữa và mô hình kinh tế tưởng chỉ là chuyện vi mô và vĩ mô nhưng khó có thể tách rời nhau.

PHAN MAI

Từ 1/10 phải đăng ký, kê khai giá sữa²

Tác giả : Đỗ Thủy

Ngày 1/10 tới, Thông tư 122 của Bộ Tài chính chính thức có hiệu lực với quy định yêu cầu tất cả nhà sản xuất, kinh doanh, nhập khẩu sữa đều phải đăng ký và kê khai giá.

Bộ Tài chính cho rằng, với sự ra đời của Thông tư mới, lần đầu tiên Việt Nam sẽ có chế tài buộc các hãng sữa chứng minh tính hợp lý của giá bán trên thị trường. Liệu quy định này có thực sự mang lại hiệu quả như mong muốn?

Trên biểu mẫu Bảng Tổng hợp tính giá vốn, giá bán hàng hóa nhập khẩu, khi DN lên phương án giá theo quy định mới và mẫu Bảng giải trình lý do điều chỉnh giá bán của một DN, không thấy sự có mặt của một danh mục kê khai mà nhiều người quan tâm đối với thị trường sữa, đó là chi phí quảng cáo. Trong khi đó, báo cáo của Cục Quản lý giá Bộ Tài chính chỉ ra rằng, chỉ cần chi phí quảng cáo và tiếp thị của các hãng sữa được khống chế ở mức dưới 10% doanh thu theo luật định, thì giá sữa ngoại ở VN có thể giảm được tới 30%. Không phải dễ dàng để có một cơ chế kê khai và đăng ký giá một cách minh bạch.

Ông Nguyễn Đăng Vang, Phó Chủ nhiệm UB Khoa học - Công nghệ của Quốc hội cho rằng: “Làm sao có thể bắt các DN kê khai cơ cấu giá. Cơ cấu giá là bí mật của DN, là sự sống còn của DN, chúng ta không thể bắt DN làm được. Ở các nước, các cơ quan chức năng, cụ thể là Bộ Công thương, Bộ Tài chính và các Viện nghiên cứu độc lập sẽ tiến hành đánh giá, khảo sát xem mức giá nhập khẩu nguyên liệu, chi phí nhân công, chi phí quảng cáo... trên cơ sở đó để tính xem người tiêu dùng đang bị trực lợi hay hưởng lợi. Còn việc cứ tăng giá là phải báo cáo thì chỉ là giải pháp tạm thời, không hiệu quả”.

Theo Bộ Công thương, từ đầu năm tới nay, sữa đã có 4 lần tăng giá. Mới đây nhất là đợt tăng đầu tháng 9 của các nhãn sữa Ensure, Pediasure, Anmum với mức tăng khoảng 10%. Thị trường sữa hiện đang có dấu hiệu bị thao túng vì các đợt tăng giá không tương đồng với giá thế giới. Đặc biệt, việc các hãng sữa tăng đồng loạt cho thấy dấu hiệu liên kết của một số nhà nhập khẩu.

Điều tra để làm minh bạch thị trường sữa được xem là việc làm cần thiết hơn so với việc bắt buộc đăng ký và kê khai giá.

Theo Luật sư Trần Hữu Huỳnh, Trưởng ban Pháp chế-Phòng TM-CN VN (VCCI): “Cần phải điều tra xem có liên kết dọc, liên kết ngang giữa các hãng sữa hay không...”.

Ông Nguyễn Đăng Vang cho biết thêm: “Cần phải bỏ tiền để tiến hành khảo sát, so sánh xem ở những nước xung quanh mình như thế nào. Bây giờ là cạnh tranh toàn cầu rồi, mình phải nghiên cứu, giá nhân công mình cũng phải tính đến, thế mới là đúng. Nhà nước phải quản lý bằng các thông số mới có hiệu quả”.

² <http://vtv.vn/article/get/gia-sua-tu-110-phai-dang-ky-ke-khai---de9145dfb3.html>

Theo Hiệp hội siêu thị Hà Nội, mặc dù trên nguyên tắc, khi đã gia nhập Tổ chức Thương mại Thế giới, chúng ta không nên can thiệp quá sâu vào thị trường, nhưng nếu cần thiết cũng phải can thiệp mạnh tay và triệt để.

Ông Vũ Vinh Phú, Chủ tịch Hiệp hội siêu thị Hà Nội: “Tại sao chúng ta không dùng hàng hóa để áp hàng hóa. Chúng ta có trong tay những Tổng công ty nhà nước với số vốn hàng nghìn tỷ đồng, tại sao lại không nhập khẩu sữa mà cứ để cho hơn 200 DN tư nhân làm mưa làm gió trên thị trường sữa”.

Tổng cục Hải quan vừa cho biết, sẽ phối hợp với Cục Quản lý giá (Bộ Tài chính) quản lý số liệu về số lượng, giá sữa nguyên liệu và sữa thành phẩm nhập khẩu. Trước mắt, sẽ cung cấp số liệu để nhận định về đợt tăng giá sữa trong tháng 7, đầu tháng 8 vừa qua. Những thông tin từ Tổng cục Hải quan sẽ góp phần giúp các cơ quan quản lý có thêm thông tin cần thiết, làm cơ sở để siết chặt việc quản lý thị trường sữa trong thời gian tới.